



### **Forslag til Finanslov for 2024.**

(Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter)

(3. behandling)

85 millioner kroner. Jeg gentager. 85 millioner kroner. Så mange ekstra penge vil de øvrige partier hvert år hente fra befolkningens lommer i 2024. Det svarer til, at hver eneste grønlander står til at miste 1.500 kroner. En SIK-familie med to børn, en mor og en far vil således have 6.000 kroner mindre til sig selv. Pensionist-ægteskabet, der netop har fejret, at den gensidige forsørgerpligt er blevet ophævet, kan se frem til, at IA, Siumut, Naleraq og Atassut henter 3.000 kroner i deres pengepung. Helt ærligt; det kan I ikke være bekendt.

Helt konkret henter IA, Siumut, Naleraq og Atassut pengene ved ikke at sænke afgiften på importeret sodavand. Hidtil har det været sådan, at sodavand produceret herhjemme havde en afgift på 3,50 kroner, mens importeret sodavand havde en afgift på 7,50 kroner. Med lukningen af Nuuk Imeq er man nu som forbruger nødt til at købe importeret sodavand, hvilket gør dette produkt fire kroner dyrere. Dette betyder, at Naalakkersuisut og forligspartierne henter 20 millioner kroner ekstra fra borgernes lommer. De resterende 65 millioner kroner bliver hentet på emballage. Afgifter som disse vender den tunge ende nedad, hvilket betyder, at uligheden stiger. Jeg gentager; det røde Naalakkersuisut med IA i spidsen har taget et aktivt valg om at øge uligheden i samfundet. Det er helt skørt. Og det kan vi fra Demokraatit naturligvis ikke støtte.

Finansloven udviser et overskud på 284,4 millioner kroner i 2024, og alligevel mener IA, Siumut, Naleraq og Atassut altså, at det er nødvendigt at hente så mange ekstra penge i befolkningens lommer. Jeg forstår det simpelthen ikke, og det er helt bestemt en væsentlig årsag til, at vi fra Demokraatit ikke er med i dette års finanslovsforlig.

En anden væsentlig årsag til, at vi står udenfor forliget er, at forligspartierne ikke ønsker at hjælpe vores blødende sundhedsvæsen i tilstrækkelig grad. Forligspartierne vil kun afsætte 35 millioner kroner ekstra til sundhedsvæsenet i 2024. Det er alt for lidt og alt for uambitiøst. Det er lidt som at sætte et plaster på en pulsåreblødning. Bedre end ingenting, men slet ikke nok.

Hovedproblemet er, at der er tale om en stor lappeløsning. Der er afsat alt for lidt i forhold til at løse udfordringerne i Sundhedsvæsenet både her og nu og særligt på lang sigt.

Der kommer flere og flere ældre. Der er flere og flere livsstilssygdomme. Og der er flere og flere børn og unge med diagnoser. Disse ting har allerede øget presset på Sundhedsvæsenet og de kommer til at øge presset endnu mere i de kommende år. Det kræver en langsigtet plan og det kræver flere penge.



Forligspartierne og Naalakkersuisut har valgt den kortsigtede lappeløsning, men har ingen visioner for, hvordan fremtidens sundhedsvæsen skal se ud og ingen idéer til, hvordan problemerne med fastholdelse og rekruttering skal løses. Man prøver at pumpe tallene op ved at sige, at man afsætter 114 millioner kroner. Sandheden er jo, at dette er over en periode på fire år. I 2024 bliver der kun afsat 35 millioner kroner ekstra, og dette beløb falder faktisk i overslagsårene. Sagt anderledes, så er indsatsen på sundhedsområdet for uambitiøs og for lille. I Demokraatit ville vi ønske, at forligspartierne havde udvist mere mod og fundet flere penge til dette vigtige område.

Demokraatit har bemærket, at både Naalakkersuisut og forligspartierne kommer med dårlige undskyldninger for, hvorfor man ikke har fundet flere penge. Man siger, at det er umuligt at investere yderligere i Sundhedsvæsenet, da man skal overholde budgetlovens krav om at begrænse stigningerne i de offentlige udgifter. Demokraatit er naturligvis enige i, at vi skal overholde budgetloven. Selvfølgelig skal vi det. Men hvem siger, at vi ikke kan finde besparelser andre steder i den offentlige sektor og bruge disse besparelser til at investere i Sundhedsvæsenet? Dette har forligspartierne ikke ønsket. Forligspartierne har ikke ønsket at prioritere penge fra andre områder til investeringer på sundhedsområdet.

Her har vi i Demokraatit den modsatte opfattelse. Vi vil gerne finde flere penge til Sundhedsområdet, da vi mener, at det er helt og aldeles nødvendigt.

Først og fremmest ønsker vi at benytte os af den såkaldte grønthøstermetode. Her vil vi friholde Sundhedsvæsenet, det sociale område og det meste af uddannelsesområdet med undtagelse af Majoriaq. Alle andre områder skal spare 2 procent i forhold til deres budget i dag. Hver en krone der hentes her skal bruges på at investere i Sundhedsvæsenet.

Herudover er vi fra Demokraatit nødt til at påpege, at vi betragter situationen i Sundhedsvæsenet som så alvorlig, at vi som et enkeltstående undtagelsestilfælde ville bakke op om, at vi i Inatsisartut vedtog en lov om, at det i 2024 og kun i 2024 ville være i orden at overskride grænserne for stigningen i det offentlige forbrug med henblik på at foretage massive investeringer i Sundhedsvæsenet. Der skal dog ikke herske tvivl om, at vi ville foretrække, at pengene til Sundhedsvæsenet blev fundet i form af kompenserende besparelser andre steder i den offentlige sektor.

For at det ikke skal være nok, så har Naalakkersuisut og forligspartierne valgt at øge udgifterne til den offentlige administration, hvilket er meget mærkeligt, da både IA, Siumut, Naleraq og Atassut jo godt kan lide at sige, at der skal bruges færre penge på offentlig administration. Demokraatit må dog konstatere, at Naalakkersuisut og forligspartierne har det hele i munden. Der sker nemlig absolut intet, når det handler om konkret politik.

Man vil således øge udgifterne til administration i Skattestyrelsen med omkring 5 millioner kroner om året. Vi ser også, at man er blevet nødt til at droppe påtænkte besparelser i den offentlige administration på et tocifret millionbeløb, fordi man ikke har formået at effektivisere. Man har heller ikke formået at spare tilstrækkeligt på eksterne konsulenter. Og man har ikke formået at digitalisere i tilstrækkelig grad. Det er en



kæmpe falliterklæring, at man konstant siger, at man vil nedbringe udgifterne til offentlig administration, men at man er ude af stand til at gøre det, når det kommer til stykket.

Når det er sagt, så er der helt bestemt en række gode ting i finansloven, som vi fra Demokraatit bakker meget kraftigt op omkring. Sådan vil det jo altid være i så stor en lov som finansloven er.

Det gælder for eksempel de forbedrede forhold for plejefamilier, det gælder de forbedrede forhold for pensionisterne, og det gælder det relativt store overskud både i 2024 og i overslagsårene. Dette er positivt. Disse ting vil vi naturligvis ikke stemme nej til. Disse tiltag støtter vi.

Det kan dog ikke opveje den uambitiøse tilgang til Sundhedsvæsenet, de øgede udgifter til offentlig administration og den uforståelige trang til at hente 1.500 kroner op af hver eneste grønlanders lomme i 2024. Disse ting gør, at vi ikke kan stemme ja til den samlede finanslov. Det er ganske enkelt dårligt politisk arbejde.

Men det er samtidig vigtigt at huske på, at Finansloven sikrer, at samfundet kan fungere og at eksempelvis offentlige ansatte og mennesker på overførselsindkomst kan få deres penge. Derfor ønsker vi heller ikke at stemme nej.

På den baggrund skal jeg meddele at Demokraatit stemmer blankt, når det samlede finanslovsforslag kommer til afstemning.